

ØSTRE LANDSRETS DOM

Afsagt den 9. november 2018 af Østre Landsrets 5. afdeling
(landsdommerne Ulla Langholz, Carsten Kristian Vollmer og Peter Mørk Thomsen).

5. afd. nr. B-1141-16:

P/F Snaraløkur

(advokat Christian F. Andreasen)

mod

Fiskimálaráðið

(advokat Anna Dam)

Færøernes Rets dom af 29. april 2016 (BS 833/2011) er anket af P/F Snaraløkur med påstand om, at Fiskimálaráðið skal betale 2.268.000 kr. med procesrente fra den 26. maj 2011, subsidiært et mindre beløb fastsat af retten.

Fiskimálaráðið har påstået stadfæstelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb fastsat af retten.

Supplerende sagsfremstilling

Ved mail af 13. juni 2006 til advokat Niels Winther Poulsen sendte advokat Jógvan E. Ellefsen et forslag til aktionæroverenskomst, der (i dansk oversættelse) indeholdt bl.a. følgende om en bestemmelse (§ 5) om mulig overtagelse:

”5.1

Der arbejdes hen imod, at P/F Seafood overtager P/F Snaraløkur’s andel i selskabet inden for en 2-3 års periode.”

Med den endelige aktionæroverenskomst af 19. juni 2006 mellem aktionærerne i P/F Faroe Fish I fik § 5 følgende ordlyd (i dansk oversættelse):

”

5 Mulig overtagelse

5.1.

Hvis aftalen mellem selskabet og Snaraløkur i § 6.2 ikke længere er i kraft – men dog ikke før end om to år fra underskrivelse af denne aktionæroverenskomst – kan P/F Snaraløkur kræve, at P/F Faroe Seafood skal overtage Snaraløkur's aktiekapital i selskabet for en kontant købesum, som fastsættes efter § 4.4.

5.2.

P/F Faroe Seafood har til en og hver tid ret til at overtage P/F Snaraløkur's aktiekapital for en kontant købesum, som fastsættes efter § 4.4.”

Af aktionæroverenskomstens § 4 om salg eller anden overgang af aktier fremgår bl.a.:

”4.4.

Hvis der ikke opnås enighed mellem parterne og intet skriftligt tilbud foreligger fra tredjemand, fastsættes kursværdien af selskabets revisor.

Kursfastsættelsen sker pr. den dag forkøbsretten kan gøres gældende efter disse regler:

Kursværdien af aktierne fastsættes med grundlag i selskabets økonomiske situation, og selskabets regnskaber de sidste år, samt en vurdering af fremtidsudsigterne, med det formål at fastsætte handelsværdien.

Hvis en af parterne ikke kan godkende den kurs, som selskabets revisor fastsætter, kan vedkommende for egen regning forelægge kursfastsættelsen for en skønsmand, som skal være statsautoriseret revisor. Han bliver udpeget af Sorenskriveren.

Denne vurdering er endelig og bindende for sælger og vedkommende køber.”

Af aktionæroverenskomstens § 6 om forhold mellem selskabet og parterne fremgår bl.a.:

”6.2.

Selskabet skal indgå aftale med P/F Snaraløkur hvorefter P/F Snaraløkur mod en bestemt betaling skal yde selskabet en nærmere fastsat ydelse herunder stille en person til rådighed, som skal være udøvende og registreret direktør i selskabet, og som selskabets bestyrelse kan godkende. Den nævnte aftale er vedlagt som bilag 2 til denne overenskomst.”

Den omtalte aftale i § 6, stk. 2, mellem P/F Faroe Fish I og P/F Snaraløkur blev indgået den 19. juni 2006. Med § 1 i aftalen påtog P/F Snaraløkur sig at udøve den praktiske rederifunktion i forbindelse med skibene M/tr Jaspis og M/tr Ametyst, som P/F Faroe Fish I samtidig købte af P/F Snaraløkur for 36 mio. kr. P/F Snaraløkur skulle endvidere stille en person til rådighed til at være udøvende og registreret direktør i P/F Faroe Fish I, hvilken person blev Jónsvein Knudsen.

Der er mellem parterne enighed om, at P/F Faroe Fish I efter købet af de to ovennævnte skibe købte yderligere seks skibe. Alle skibene blev købt forud for ikrafttrædelsen af § 7 a i den færøske lov om erhvervsfiskeri.

Der er for Færøernes Ret gennemført syn og skøn ved skønsmand Bjarni Arnason.

Af erklæring af 17. oktober 2017 fremgår bl.a. (i dansk oversættelse):

”1. Grundlag og formål

...

Jeg skal svare på følgende:

- Hvad er kursværdien på aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I medio 2008?
- Hvad er kursværdien på aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I ultimo 2008?
- Hvad er kursværdien på aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I medio 2009?
- Til hvilken kursværdi kunne aktiekapitalen hos P/F Snaraløkur i P/F Faroe Fish I (33% af aktiekapitalen) sælges for, såfremt aktierne blev sat til sal til andre end Faroe Seafood P/F medio 2008, ultimo 2008 og medio 2009.

Kursværdien skal fastsættes med grundlag i den finansielle situation hos P/F Faroe Fish I, og med grundlag i selskabets regnskab for de seneste år, samt en vurdering af, hvilke fremtidsudsigter selskabet har, og med grundlag i dette at fastsætte handelsværdien.

Grundlaget for værdiansættelsen er først og fremmest selskabets officielle regnskaber, samt andre oplysninger om selskabet, samt vores kendskab til erhvervet som helhed.

...

3. Indikation af værdiansættelse

Der er flere metoder, som kan anvendes, når værdien skal fastsættes af et selskab, og dermed hele aktiekapitalen.

Den mest anvendte metode er en diskontering af Cash-flow (fremtidig fri pengestrøm). Dette er en vurdering, som foretages på grundlag af en udregning af værdien af virksomheden, som værdien af en fremtidig fri pengestrøm. Denne metode foretages på grundlag af fortjeneste, regnskaber de seneste 2 år og driftsplaner over de næste 3 år.

En anden metode, som kan anvendes er P/E-værdien. Der er tale om en vurdering, som foretages på grundlag af det regnskabsmæssige resultat, som herefter ganges med en faktor (forventet fremtidig indtjening). Denne metode er markedsbaseret, samt regnskaber de seneste 3 år, og driftsplaner for de næste 3 år.

Den tredje metode er multipler, som f.eks. EBITDA multipel. Der er tale om en værdiansættelse på grundlag af det regnskabsmæssige resultat inden renter, afskrivninger og skat (EBITDA), som herefter multipliceres med en faktor (forventet fremtidig indtjening). Denne måde er markedsplaceret og baseret på regnskaber de seneste 3 år og driftsplaner de næste 3 år.

En fjerde metode er substansmetoden. Efter denne metode er værdiansættelsen foretaget på grundlag af en beregnet egenkapital. Egenkapitalen udregnes med udgangspunkt i aktivernes markedsværdi og gæld, samt en opgørelse over goodwill. Denne metode er baseret på selskabets finansielle situation, regnskaber de seneste 3 år, og driftsplaner de næste 3 år.

Der forefindes også andre metoder, som dog ikke anses for at være relevante i denne sag.

Vi har ikke modtaget nogle driftsplaner (budgetter), og vi kan derfor kun fremkomme med en løs indikation på værdien af aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I. Da metoden diskontering af cash-flow er nært forbundet med driftsplaner, så ser vi os nødsaget til at se bort fra denne metode.

En løs indikation på værdien af aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I er baseret på årsregnskaber for 2007 (1/2 år), 2007 og 2008 (1/2 år), som viser et gennemsnitresultat inden afskrivninger, renter og skat på t.kr. 1.786 og t.kr. -1.971 i resultat efter skat. Vi har fået oplyst, at usædvanlige udgifter inden skat er stadfæstet i 2007. Der er tale om en nedskrivning af skibene, og disse nedskrivninger udgør t.kr. 7.500.

Egenkapitalen hos P/F Faroe Fish er vurderet til t.kr. -1.578 ved halvåret 2008. Denne vurdering er foretaget ved at tillægge halvdelen af årsresultatet for 2008 til egenkapital pr. 31. december 2007 i henhold til de officielle regnskaber for 2007 og 2008.

En løs indikation på værdien af aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I ud fra P/E-værdien er:

Resultat efter skat	-1.970.695
Faktor (vurdering)	10
En løs indikation af værdien	-19.706.950

En løs indikation på værdien af aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I ud fra EBITDA multiplikatoren er:

Resultat inden afskrivning, renter og skat	1.746.443
Multipel (vurdering)	4
En løs indikation af værdien	7.145.771

En løns indikation på værdien af aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I ifølge substansmetoden er:

Egenkapital	-1.578.433
Goodwill (i henhold til skattevejledning)	0
En løns indikation af værdien	-1.578.433

Ud fra ovennævnte metoder er der indikationer om, at værdien af aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I ikke havde nogen værdi pr. 19. juni 2008, som er den dato, da P/F Snaraløkur kan kræve, at p/f Faroe Seafood skal overtage aktiekapitalen tilhørende Snaraløkur i selskabet for en kontant købesum, som fastsættes i henhold til §4.4 i aktieoverenskomsten. Kursværdien af aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I medio 2008, ultimo 2008 og medio 2009 er ligeledes anset til kr. 0 på grund af den driftsmæssige udvikling hos selskabet.

Dette er dog kun indikationer, idet den rigtige prisfastsættelse kun kan fastsættes efter en sædvanlig handel mellem uvildige parter.

Regnskabet for 2006 viser et overskud efter skat på t.kr. 1.280 og egenkapital var t.kr. 8.480 pr. 31. december 2006. Således var aktiekapitalen á t.kr. 7.200 intakt ved årets udgang 2006.

Den 21. december 2006 blev forslag forelagt lagtinget om ændring af lov om erhvervsmæssigt fiskeri, og denne dato havde aktiekapitalen en samlet værdi af mindst t.kr. 7.200. Dog anses minoritetsposten hos Snaraløki i P/F Faroe Fish I kun at have en handelsværdi, såfremt der sælges til hovedaktionæren, som var P/F Faroe Seafood. Dette på grundlag af bindinger i henhold til aktionæroverenskomsten, og samhandel imellem hovedaktionær og P/F Faroe Fish I. Såfremt aktierne blev sat til salg til andre end P/F Faroe Seafood medio 2008, ultimo 2008 og medio 2009 er vurderingen, at værdien ville være kr. 0.

4. Afslutning

På grundlag af de oplysninger som foreligger er der indikationer om, at værdien af aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I ikke havde nogen værdi den 19. juni 2008, som er datoen da P/F Snaraløkur kunne kræve, at P/F Faroe Seafood skulle overtage aktiekapitalen hos P/F Snaraløkur i selskabet for en kontant købesum, som fastsættes i henhold til § 4.4 i aktionæroverenskomsten. Kursværdien af aktiekapitalen i P/F Faroe Fish I medio 2008, ultimo 2008 og medio 2009 er ligeledes anset til kr. 0. Andre oplysninger kan dog give en anden værdi.

Regnskabet for 2006 viser et overskud efter skat på t.kr. 1.280 og egenkapitalen var t.kr. 8.480 pr. 31. december 2006. Således var aktiekapitalen á t.kr. 7.200 intakt ved årets udgang 2006.

Den 21. december 2006, da forslag blev lagt for lagtinget om ændring af lov om erhvervsmæssigt fiskeri, havde aktierne en samlet værdi af mindst t.kr. 7.200. Dog anses minoritetsposten hos Snaraløki i P/F Faroe Fish I kun at have en handelsværdi, såfremt der sælges til hovedaktionæren, som var P/F Faroe Seafood. Dette på grundlag af bindinger i henhold til aktionæroverenskomst og

samhandel imellem hovedaktionær og P/F Faroe Fish I. Såfremt aktierne blev sat til salg til andre end P/F Faroe Seafood medio 2008, ultimo 2008 og medio 2009 er vurderingen, at værdien ville være kr. 0.”

Der er for landsretten gennemført supplerende syn og skøn ved samme skønsmand.

Af erklæring af 15. februar 2018 fremgår bl.a.:

”Spørgsmål 3:

Under hensyntagen til skønsmandens redegørelse vedrørende værdiansættelse af aktier anmodes skønsmanden om at oplyse, til hvilken kursværdi aktiekapitalen hos P/F Snaraløkur i P/F Faroe Fish I (33% af aktiekapitalen) kunne sælges for, såfremt aktierne blev sat til salg til P/F Faroe Seafood primo 2008, medio 2008, ultimo 2008 og medio 2009.

Spørgsmål 4:

Skønsmanden anmodes om at oplyse, om en salgspris på 2,4 mio. kr. for salg af aktierne i P/F Faroe Fish I, tilhørende P/F Snaraløkur til P/F Faroe Seafood, kan anses for en sædvanlig pris for aktierne.

Spørgsmål 5:

Skønsmanden anmodes om at oplyse, om aktierne i P/F Faroe Fish I, tilhørende P/F Snaraløkur, må antages at have haft en strategisk værdi for hovedaktionæren P/F Faroe Seafood. Det være sig medio 2008, ultimo 2008 og medio 2009.

...

Besvarelse af spørgsmål 3:

Som det fremgår af skønsrapporten af 17. oktober 2017 så vurderes minoritets kapitalandelen hos Snaraløkur i P/F Faroe Fish I kun at have handelsværdi, hvis den blev solgt til majoritetsaktionæren, som var Faroe Seafood P/F. Dette skyldes indgået aktionæroverenskomst og samhandel mellem majoritetsaktionær og P/F Faroe Fish I.

Vørn, som i dag administrerer fiskerettigheder, har oplyst, at P/F Faroe Fish II solgte 113 fiskedage til P/F Faroe Fish I den 30. august 2006 og den 31. august 2006. Dagene er omregnet til 130 dage således, at købet hos P/F Faroe Fish I svarer til 130 dage. Det var et endeligt salg af fiskedage. Det fremgår af regnskabet hos P/F Faroe Fish I for 2006, at fiskedagene er købt til kr. 0. Vi har modtaget en mail fra Vørn, som bekræfter dette salg. Mailen er vedlagt denne besvarelse, som bilag A. Yderligere er bilag B vedlagt, som er en oversigt over solgte og købte fiskedage i fiskeårene 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009 og 2009-2010. Oversigten over solgte og købte fiskedage er modtaget fra Vørn. Til sidst er bilag C vedlagt, som er en bekræftelse af at Beta P/F/Faroe Fish II var ejer af skibene hvorfra fiskedage endeligt blev solgte til P/F Faroe Fish I. Denne modtagelse er modtaget fra Skibsregisteret.

Af bilag 1 i stævningen ”Keypsáttmáli” fremgår, at skibene Ametyst og Jaspis i Faroe Fish I P/F havde 206,8 fiskedage hver eller 413,6 fiskedage tilsammen. Af regnskabet for P/F Faroe Fish I for 2006 fremgår at fiskedagene er anskaffet for kr. 12.000.000, hvilket svarer til kr. 29.014 pr. dag. I denne periode er fiskedage handlet i niveauet kr. 25.000 til kr. 35.000 pr. dag.

Fiskedage til en værdi i intervallet 3,3 mio. kr. til 4,6 mio. kr. er således solgt fra P/F Faroe Fish II til PIF Faroe Fish I til kr. 0.

Denne transaktion mellem P/F Faroe Fish II og P/F Faroe Fish I må antages at være udtryk for, at ejerne af P/F Faroe Fish I har aftalt købsprisen for aktierne hos minoritetsejeren på forhånd. Og at P/F Faroe Seafood har disponeret i henhold til denne antagelse.

Da kursværdien af indskuddet/aktierne i P/F Faroe Fish I var 2,4 mio. kr. hos Snaraløkur P/F i forbindelse med stiftelsen, og at majoritetsejeren har disponeret som ene aktionær fra selskabets stiftelse, er det vores umiddelbare vurdering, at kursværdien af aktiekapitalen hos P/F Snaraløkur i P/F Faroe Fish I (33% af aktiekapitalen) var 2,4 mio. kr., såfremt aktierne blev solgt til P/F Faroe Seafood primo 2008, medio 2008, ultimo 2008 og medio 2009.

Besvarelse af spørgsmål 4:

Se besvarelse af spørgsmål 3.

Besvarelse af spørgsmål 5:

P/F Faroe Fish I var leverandør af råvarer til P/F Faroe Seafood. Så aktierne i P/F Faroe Fish I, tilhørende P/F Snaraløkur, må antages at have haft en strategisk værdi for hovedaktionæren P/F Faroe Seafood. Det være sig medio 2008, ultimo 2008 og medio 2009.”

Forklaringer

Der er for landsretten afgivet supplerende forklaringer af Ady Knudsen, Niels Winther Poulsen, Rúna Guttesen og Óli M. Hansen. Der er endvidere afgivet forklaring af Leif Abrahamsen og syns- og skønsmænd Bjarni Arnason.

Ady Knudsen har forklaret supplerende bl.a., at Jónsvein Knudsen efter salget i 2006 fortsatte som reder i P/F Faroe Fish I. Det var meningen, at Jónsvein skulle have sit indskud tilbage efter to år, hvis han ønskede det. Jónsvein døde i efteråret 2012, hvorefter deres søn, Janus Knudsen, tog over. Hun deltog ikke i møder for P/F Snaraløkur.

Niels Winther Poulsen har forklaret supplerende bl.a., at ideen om at sælge Jónsvein Knudsens skibe til P/F Faroe Seafood havde sammenhæng med, at Jónsveins helbred var dårligt. Faroe Seafood, der drev en række filetfabrikker, havde ikke nogen skibe i forvejen.

Jónsvein var en meget dygtig reder, og det blev en betingelse for salget, at han fortsatte som reder. Jónsvein ville dog have mulighed for at komme ud af selskabet, hvorfor de indsatte § 5.1 i aktionæroverenskomsten. Der var enighed om, at Faroe Seafood skulle betale Jónsvein kurs pari for aktierne ved overtagelsen. Hvis der havde været uenighed, skulle de have indhentet en vurdering, men der var på intet tidspunkt en sådan uenighed. Prisen stod fast. Det er korrekt, at da man indgik aktionæroverenskomsten, forelå der ikke en aftale om overtagelse til kurs pari, men da driften af selskabet var gået i gang, blev der ikke talt om andet end overtagelse til kurs pari. Han var involveret i at få godkendt salget, og han deltog i mange møder med Fiskimálaráðið. Han skrev til Meinhard Jacobsen forud for 2-årsfristens udløb, at Jónsvein ønskede at sælge aktierne, og at han håbede, de kunne finde en løsning, som begge parter var tilfredse med. Han husker ikke, hvilken løsning han havde i tankerne. Han deltog i et møde den 6. september 2008 med bl.a. Meinhard Jacobsen, der gav udtryk for, at selskabet gerne ville købe Jónsveins aktier, når det var muligt. Hvis lovgivningen ikke havde været til hinder herfor, ville Jónsveins aktier have været solgt til Faroe Seafood. Aktierne blev ikke forsøgt solgt til anden side, idet det var åbenbart, at ingen andre ville være interesserede i at købe aktierne, som ikke ville give nogen indflydelse på selskabet.

Rúna Guttesen har forklaret supplerende bl.a., at hun siden udgangen af december 2016 ikke længere er ansat i Fiskimálaráðið. Erhvervsfiskerilovens § 7 a indeholder begrænsninger svarende til dem, som gælder i bl.a. Norge og Island. Lovens § 7 a har ikke kun berørt Faroe Seafood, idet andre selskaber er blevet pålagt lignende begrænsninger som konsekvens af lovgivningen. Det var ikke kun forholdene i Faroe Seafood, der begrundede lovgivningen, idet der forud for loven var flere store handler i forskellige selskaber, som vakte debat i offentligheden.

Det er muligt at overføre fiskedage fra et selskab til et andet, så længe sælgerselskabet har anvendt 60 % af sine fiskedage. Fiskimálaráðið kender ikke prisen på fiskedagene, men modtager kun oplysning om overførslerne. Fiskedagene har kun en værdi, hvis de bliver anvendt eller handlet. Hun ved ikke, hvor mange fiskedage det er muligt at benytte over et år. M/tr Ametyst og M/tr Jaspis har i 2006 og 2007 begge anvendt 223 fiskedage og nogle timer. De havde oprindeligt hver 206,8 fiskedage, men fik overdraget yderligere fiskedage.

Det er meget almindeligt med købs- og salgsoptioner i aktionæraftaler. Man kan miste fangstilladelser, hvis sådanne optioner udnyttes i strid med erhvervsfiskeriloven. Ministeriet kan i den forbindelse godkende en overtagelse, men gøre bemærkning om, at der ikke vil kunne ske udnyttelse af en sådan option. Faroe Seafood var på tidspunktet for aktionæraftalens indgåelse ikke i nærheden af den grænse, der senere blev fastsat i erhvervsfiskerilovens § 7 a. Faroe Seafood købte imidlertid efterfølgende seks skibe, hvilket bragte fiskeridagene over grænsen i den senere vedtagne erhvervsfiskerilovs § 7 a. Ministeriet er ved gennemførelse af ny lovgivning opmærksom på, om loven giver anledning til ekspropriationslignende spørgsmål, da dette ofte er et tema, som rejses af fiskeriselskaberne.

Syns- og skønsmand Bjarni Arnason har forklaret bl.a., at han kan vedstå skønserklæringerne. Han har været revisor siden 1989 og har siden 2003 haft til opgave at analysere den færøske fiskeflåde. Frem til finanskrisen i 2008 blev der handlet mange fiskedage eller fiskekvoter mellem fiskeskibene. En fiskedag kostede i 2008 skønsmæssigt omkring 25.000 kr. i gennemsnit. Det er også muligt at leje fiskedage. Man skulle anvende 60 % af sine fiskedage for at kunne handle med disse. Værdien af aktierne i 2008 i P/F Faroe Fish I har han vurderet til at være 0 kr. Det vil kun være Faroe Seafood, der ville være interesseret i at købe aktierne. Der ville ikke kunne findes andre interesserede købere til en tredjedel af et rederi, idet mindretalsaktier, der ikke giver indflydelse, normalt ikke er interessante. De regnskabsmæssige oplysninger viser, at Faroe Seafood fra starten havde ageret som enejer af P/F Faroe Fish I, idet man overførte fiskedagene mellem selskabets skibe uden at betale herfor, og man solgte alle fisk til Faroe Seafoods moderselskab. Da fiskene blev solgt til moderselskabet, er det muligt, at fiskene ikke er solgt til markedsprisen. Det er ikke unormalt, at man i en aktionæroverenskomst aftaler en overtagelse af aktier til kurs pari, og at prisen er uafhængig af udviklingen. P/F Ametyst havde ifølge årsregnskabet for 2010 en negativ egenkapital på 19 mio. kr., men skibet blev alligevel solgt til 400.000 kr. Der vil altid være skjulte værdier i et regnskab, herunder værdien af fiskerirettigheder, og egenkapitalen kunne således i realiteten meget vel være positiv. Han har ikke haft adgang til at se, hvor mange fiskedage skibene har været i stand til at udnytte. Han har i sin besvarelse af spørgsmålene ikke haft adgang til selskabets budgetter, og hans besvarelse beror alene på regnskabsoplysningerne.

Óli M. Hansen har forklaret supplerende bl.a., at Jónsvein Knudsen var en meget dygtig reder, og Faroe Seafood ønskede, at han fortsatte som reder i en periode efter salget. Vidnet følte, at der var en politisk modvilje mod Faroe Seafood, der havde seks-syv filetfabrikker i drift, og som var blevet meget store. Faroe Seafood aftog mange fisk, men var i konkurrence med udenlandske filetfabrikker. De ønskede en direkte adgang til fisk og købte derfor i 2006 selv skibe til fiskeri. Derved blev de endnu større end tidligere. De købte først Jónsveins skibe og dernæst yderligere seks skibe, hvoraf nogen af dem var i produktion. De overførte vederlagsfrit fiskedage mellem skibene. De havde ikke hørt om forslaget til erhvervsfiskerilovens § 7 a, før det blev lagt frem. Der var ingen andre selskaber som Faroe Seafood, og han mener, at loven alene var møntet på dem. De protesterede ikke imod loven, men valgte at holde lav profil. I forbindelse med salget blev der mellem Jónsvein og Faroe Seafood indgået en aktionæroverenskomst, der muliggjorde, at de kunne købe hinanden ud. Jónsvein havde en indløsningsret efter to år, således at Faroe Seafood kunne overtage hans aktier til kurs pari. Han erindrer ikke, at de på bestyrelsesniveau drøftede et forslag fra Jónsvein om køb af hans aktier, men han er bekendt med, at der var drøftelser mellem Jónsvein og Meinhard Jacobsen herom. Bemanningen på et skib afregnes efter salgsprisen på fangsten, hvorfor Faroe Seafood købte fiskene til markedspris. De havde et meget godt forhold til Jónsvein, og der var en klar aftale om, at Jónsvein havde mulighed for at lade sig købe ud.

Leif Abrahamsen har forklaret bl.a., at han er direktør for den færøske Finansstyrelse. Han var i perioden fra 2008-2009 bestyrelsesmedlem i Faroe Seafood. Faroe Seafood købte i 2006 to skibe fra Jónsvein Knudsen. På et bestyrelsesmøde i 2008 drøftede de, at der var en aftale med Jónsvein om overtagelse af hans aktier, hvilken aftale de skulle overholde, hvis det var muligt at opnå dispensation efter erhvervsfiskerilovens § 7 a. Vidnet erindrer ikke prisen for aktierne, men han vil tro, at det var mellem to og tre mio. kr. Han husker ikke, om aftalen med Jónsvein havde et andet indhold end det, der fremgik af aktionæroverenskomsten. Han var ikke involveret i ansøgningen om dispensation. Faroe Seafood havde en anstrengt økonomi i 2008, hvor banken havde lukket for kreditten. Det blev ikke diskuteret, om selskabet kunne skaffe penge til at købe Jónsvein ud.

Procedure

Parterne har for landsretten i det væsentlige gentaget deres anbringender for Færøernes Ret og har procederet i overensstemmelse hermed.

P/F Snaraløkur har for landsretten frafaldet sit anbringende om, at Fiskimálaráðið var forpligtet til at meddele dispensation.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter de afgivne forklaringer sammenholdt med indholdet af aktionæroverenskomsten lægger landsretten til grund, at der mellem parterne var en intention om, at P/F Faroe Seafood ville overtage P/F Snaraløkurs aktieandel i P/F Faroe Fish I på et tidspunkt. Det er imidlertid heller ikke for landsretten godtgjort, at der forud for fremsættelsen af lovforslaget, hvorved § 7 a blev indsat i erhvervsfiskeriloven, var indgået en klar og bindende aftale mellem P/F Snaraløkur og P/F Seafood om, at P/F Seafood skulle købe aktieandelen til en nærmere bestemt værdi.

Herefter og af de grunde, som Færøernes Ret har anført, tiltrædes det, at P/F Snaraløkurs ret efter § 5, stk. 1, i aktionæroverenskomsten ikke var af en sådan endelig karakter, at der er tale om en ejendomsret beskyttet af grundlovens § 73, stk. 1. Der foreligger således ikke med indførelsen af § 7 a i erhvervsfiskeriloven et ekspropriativt indgreb i forhold til P/F Snaraløkur, hvorfor P/F Snaraløkur ikke efter grundlovens § 73 har krav på at få erstattet sit tab på selskabets andel af aktierne i P/F Faroe Fish I. Det kan herefter ikke føre til et andet resultat, at aktieandelen fra medio 2008 ikke havde en værdi ved et salg til andre end P/F Seafood.

Landsretten stadfæster derfor Færøerne Rets dom.

P/F Snaraløkur skal betale sagsomkostninger for landsretten til Fiskimálaráðið med i alt 90.000 kr. Beløbet omfatter udgifter til advokatbistand inkl. mvg. Ved fastsættelsen af beløbet er der ud over sagens værdi taget hensyn til sagens omfang, varighed og udfald.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Færøernes Rets dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsretten skal P/F Snaraløkur betale 90.000 kr. til Fiskimálaráðið.

Det idømte betales inden 14 dage efter denne doms afsigelse.